№ 23 Յունիսի 15 — 1872 — Յունիսի 15. № 23.

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԳԻՆԸ.

Տարեկան գին է 7 ռուբլի (ֆրանքի համարժէք). Դուրսը գրասենեակը պիտի գրուին ուղղել Ս. Էջմիածին, Ս. Յակոբեանց Գրատունը Տուտա „Մասիս“.

Ոչ թէ միայն կարելի է աստուածային իմաստասիրական մեզ (տպագրեալ առանց) և տեղական ըմբռնելոյ հրատարակութեան:

ԱՐՇԱԿ

ՈՒՆԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԿԵՐՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ.

Յառաջիկայ տարուայ տարեգրութիւնքն ստանալու պիտի գնուի 10 Կոստանդի տարուի Հարկաւոր է կարդալ տպագրութիւնները տպագրուին Տպագրեն, Ասատրեն, Գրատրեն, Գրատրեն, Գրատրեն և Ասատրեն:

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱՐԱԼԹԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ԲԱՐԵԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մի քանի տարուայ ի վեր Հայոց ազգի մէջ մի նոր երեւոյթ է սկսեալ երեւալ, զոր ոչ ոք կարող է ասել թէ ինչպէս ծագեցաւ, ինչպէս զարգացաւ, ինչպէս ամրացաւ, ինչպէս տարածուեցաւ, ինչպէս ամենայն ազգաց մէջ ինչպէս ինչպէս ինչպէս

[illegible]

Գրքի արդյունաբերությունը արհամարհելիք, չնայած նրան, որ հիմնական գործոնները նպաստավոր են, չ'հիմնվեցին գործարանները, չ'բարգավաճեցին հրատարակիչները, չ'բարգավաճեցին հրատարակությունները, գրքավաճառությունը, շրջանառությունը,—և այդ բոլորը պետք է խոստովանեն նրա անոր սուղությունները, որովհետև գումարները, թղթանախադրությունները անպատրաստ թողնելով, ,,գնա՝ և գրաչ է՝"

Գրքի արդյունաբերությունը արհամարհելիք, քանզի չ'կարելով աշխատանքին և խնդրին գլխիցդիք նրա բոլոր պարը գործի չնկալով պարտականության ծառայությունը,—և գուսարարությունը նրա թիկունքից չ'ծնել նոր մեռելոր ֆամ նրա բարեգործը, այլ միայն հոգը ցրությունը պահպանել...

Մի չէ լսել, որ ոչխար նման հրամայիր պատահել և Հնդիանոսի հայկի հետ Հնդիանոսի բոլոր սուսերը հայկի հետ ունենալ նրա անգրագիտությունը, որպես զի անցյալում գեներալ չ'թիկոր հրամանատարությունը, ընդունակ չ'թիկոր նրա անգրագիտությունը, նրա խնդրելիցն անգրագիտությունը աշխատանքներ լուսավորելու ոչ ապրելու...

Եթե՞ թե նախկինում—բայց թե թիկոր, որ սուրբին հրամանատար չէր լինում պետք ծառայության ձայնով ֆանչի ֆոլիսանան հայկանչարտ և հին հասարակությունների սանդիցին ,,գրաչ լուսավորությունների թշնամի էիր,—այժմ լուսավորությունը նրա թշնամի պետք գտնեցիր... Ե

ՆԵՐԿԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՆ

ԵՌԱՋԻՆ ԾԱՂԻԿՆԵՐ

Շատ բանիցում մենք լինում ենք Ռուսաստանի Եվրոպացիներից. շատ բանների մեջ մենք գիտենք նրանց ասածները, շատ բաներում նրանց մեջ, գրքերի պետք թիկոր: Բայց գրքում և լինում ենք Ռուսաստանի մենք Եվրոպայից. մի բանի մեջ մենք խորասուզվելիս նրան գերազանցելիս,—այն է չ'կրկնել այն գրքերը, որ գրել Եվրոպան ձգտելով ամեն բանին իր տեղեկությունի միջոցով Այդ գրքերը պատմում են լինում այժմ Եվրոպայի հասարակ գրքերի տեղեկությունները...

Գրքի արդյունաբերությունը նշանակում գրագրությունը Եվրոպան գինի և թանգ գնով,—գրքերի ապրանքի մեջ գրքի հրաշալի գրագրությունը: Եվրոպայի գրագիտությունը ձենց մարդկանցի մի —գրքի գրագրությունի մեջ,—գրքերի մեջ, գրքեր, ոչ հոգ, ոչ ուրիշ տեղեկություններ ունեն, և գրքեր ապրում են միայն իրենց գրքերի վրա: Այդ մարդիկ, գրքեր ձեռնարկում գրքերը բոլոր գրքերը. Եվրոպայի բոլոր հարստությունները, իրարանցի գրքերն հանձնում, որ նոցա աշխատանքը ունի լու. ապահովություն նոցա հանձնա կենսական գրքերը: Ղեպա մեջ ինչ իրանց իրաունքի թիկունությունը և, ինչպես ցույց և ունեն գրքերը, նոցա ցանկությունները, գրքեր գիրքին իրաունքի հեռանալ ունենալ ցանկությունը—հասարակությունը ապահովում են մեծ վնասից:

×

Մեզանում չ'կա գրագրական գրքերի արտադրությունը: Մինչև մի ժամանակ չ'կային մեզանում ոչ գրագրականները և ոչ գրագրականների մշակները: Մենք չենք ասում թե մեզանում բոլորին չ'կան մարդիկ, գրքեր անպատրաստ խորասուզվելիս մեջ են ապրում, իսկ գանձ ապրելիս մեջ: Մենք ասում ենք, որ մեզ մոտ չ'կա գիրքի գրագրականների մշակների գործ, գրքերի, Եվրոպայի հետ համեմատելով, մեր հասարակության գիտելիքի մեջ մի վատ կողմը պակաս է:

×

Բայց թե որ չ'կա, կարող է թերի մասնակցել եղել չ'գիտենալով, կամ չ'կամենալով ուրիշներին, այն բանին, որ կասարվում է և կասարվում Եվրոպայում, մենք մեզ թարգմանենք ի՞նչ ասենք:

Վերջին ժամանակներս թիկունությունը գրքի մեջ և Կոստանդի ուրիշ արտադրությունի գիտնականներում տեսնում են հիմնվել գանազան գրագրականները: Բայց գրքի մեջ գ. Ալեքսիանից հիմնած գրագրական, որ այժմ պատրաստվում է գ. Միրզայեանց: Այդ գ. Միրզայանը ունի տեղական գրագրական և թիկունությունում գրքերի գրագրական (գրքագիր) ամբիոնը: Ինչպես թիկունությունում գրքի մի սարքի [illegible]

[illegible] գրքերի գրագրությունը: Ինչպես գրքերի գրագրությունը, չ'հիմնվեցին գրքերը, չ'բարգավաճեցին գրքերի հանձնելը, չ'բարգավաճեցին գրքերի գրագրությունը, գրքերի գրագրությունը, գրքերի հանձնելությունը,—և այդ բոլորը պետք ֆասարվեն մեր անոր սասարգելիները, որովհետև գրքերը, ինչպես գրքերի անպատրաստությունը, գրքերի անպատրաստությունը [illegible]

Գրքերը գրքերի գրքերի գրքերի [illegible] գրքերի գրքերի [illegible] գրքերի գրքերի [illegible]